
Leessleutel bij

'Jongerenpastoraat als openbaringskunde en zorg voor de ziel'

Bert Roebben

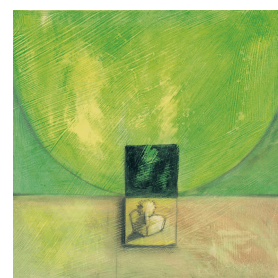
Overgenomen uit: LOOTS, C., SCHAUMONT, C., (Red.), *Vandaag pastoraal integreren in het opvoedingswerk. Perspectieven & uitdagingen*, Oud-Heverlee, Don Bosco Vorming & Animatie, 2007, p. 117-148.

Bij wijze van inleiding

Met deze leessleutel willen we je een hulpmiddel geven bij het lezen en verwerken van dit artikel. De vragen volgen de opbouw van de tekst en nodigen je uit om stil te staan bij de inhoud en de link te leggen met de eigen concrete praktijk. Niet alle vragen moeten aan bod komen en het is goed op voorhand te reflecteren over de selectie die je wil maken. De nummering verwijst naar de overeenkomstige pagina's van het oorspronkelijke artikel in het jaarboek 'Vandaag pastoraal integreren in het opvoedingswerk'.

**samen
DON BOSCO
zijn plaats
geven**

Waarom deze tekst lezen?

De jongerenwereld als vindplaats voor nieuwe theologische perspectieven vormt het uitgangspunt van het artikel van Bert Roebben. Vertrekkend vanuit een reflectie op de ontwikkelingsstaken van de jongeren en wat zij nodig hebben om die zinvol op te nemen, verkent hij een aantal nieuwe theologische denkpistes. In het tweede deel van deze bijdrage verbindt hij deze nieuwe perspectieven aan concrete uitdagingen voor de pastoraal. Voor wie vanuit een meer theologisch perspectief wil nadenken over het hernieuwen van de pastorale aanpak bij jongeren, biedt dit artikel een interessante verkenning.

Leessleutel

Bij de inleiding (p. 118-120)

De auteur stelt in zijn inleiding dat jongeren de hunkering in onze cultuur versterken: verlangen naar heelheid, echte gemeenschap, authentieke spiritualiteit.

- Herken je dit verlangen en kan je dit illustreren?
- Welk appel gaat er van dit verlangen uit naar de volwassenen?
- Wat vraagt het van ons als volwassenen om aan dit verlangen tegemoet te komen?

Jongvolwassenheid als taak (p. 120-124)

Ondanks de schijnbaar onbegrensde mogelijkheden is het een hele opdracht om als jongere in deze tijd een eigen volwassen identiteit op te bouwen.

- Wat maakt naar jouw aanvoelen deze opdracht zo lastig?
- Welke jongeren ervaar jij als hierin het meest kwetsbaar en waarom?

De auteur schuift 'inter-esse', begrepen als het tussen de jongeren gaan staan, naar voor als een tegengewicht tegen de maatschappelijke eisen en verwachtingen die vaak een gevoel van tekort schieten bij jongeren uitlokken.

- Geef een aantal voorbeelden uit je praktijk hoe deze interesse (assistentie) een tegenkracht kan zijn?

Ervaringsbericht (p. 125-129)

In dit ervaringsbericht wordt geïllustreerd hoe men voor jongeren, los van de klassieke wegen die niet langer aansluiten bij hun bestaan, de ruimte probeerde te scheppen voor spirituele en religieuze ervaringen.

- Kan je uit je eigen praktijk ook voorbeelden geven hoe je voor jongeren deze ruimte hebt weten te creëren? Wat zijn hiervoor voorwaarden?

Een nieuw spreken over God: God in handen van mensen (p. 129-131)

Jongeren stellen het klassieke Godsbeeld (God als 'out there') in vraag. Hun ervaring brengt hen tot een fundamenteel ander Godsbeeld: God 'in here'.

- Ben je het eens met de stelling van de auteur dat het christendom misschien opnieuw ontworpen moet worden vanuit deze ervaring van de jongeren en dat God zich mogelijk via deze weg op een nieuwe manier aan ons openbaart?

Een nieuw spreken over God: Een God van horen zeggen (p. 131-132)

Geloven is niet aan te leren, het is genade. Tegelijk is het de getuigenis van de ander die ons er toe brengt ons toe te vertrouwen aan het geloof.

- Welk licht werpt deze stelling op het pastorale werk bij jongeren?

Een nieuw spreken over God: Vensters op God (p. 132-134)

In zijn artikel schetst de auteur vier toegangen tot God:

- Door het ontplooiën van je leven en door in je kracht te gaan staan, geef je antwoord op de vraag die God aan jou als mens stelt via het geschenk van het leven
- Een God die er is voor de mens, zich met hem verbindt en in Jezus Christus deze verbondenheid op een unieke wijze gestalte geeft (God in here)
- De levensdrift die ons draagt ook over de dood heen omdat voor God niets verloren gaat
- De gans Andere die op ons toekomt en verlossing brengt die we zelf niet kunnen bewerken
- Welke van deze toegangen spreekt jou aan?
- Welke zijn naar jouw aanvoelen in de pastorale werking met jongeren zinvol te gebruiken? Hoe kan je dit concreet doen?

Contouren voor een hedendaags jongerenpastoraat: Een kleine geschiedenis van het jongerenpastoraat (p. 135-138)

De auteur schets de ontwikkeling van het jongerenpastoraat vanaf de jaren zestig tot nu.

- Herken je de genoemde fases ook in de evolutie van de pastorale zorg op school?
- Wat wordt je duidelijker door het bewust worden van deze evolutie?

In deze passage is sprake van de 'aarzelende kerk' die zich niet durft toevertrouwen aan de moderniteit en aan de complexe levensvragen waarmee mensen vandaag worstelen.

- Vind je deze kritische bedenking terecht?

Er wordt gepleit om jongeren meer zelf aan het woord te laten, om oude gemeenschappen evangelisch te vernieuwen en om kernen van nieuwe hoop te realiseren.

- Zijn dit naar jouw aanvoelen zinvolle wegen om de verbinding van jongeren met de kerk nieuw leven in te blazen?
- Zie je zelf nog andere uitdagingen?

Contouren voor een hedendaags jongerenpastoraat: Modern jongerenpastoraat als openbaringskunde (p. 139-142)

Gemeenschap en verhaal worden naar voor geschoven als twee sleutels voor een geslaagde jongerenpastoraal.

- Kan je dit beamen vanuit je ervaring?

'In tradities worden waarden, normen en zin voorgeleefd door concrete mensen van vlees en bloed die de verhalen doorvertellen, verweven met hun eigen ervaringen van liefde en dood.'

- Is de christelijke traditie voor jou en voor de jongeren nog een bruikbaar 'verhaal' en een bron van gemeenschap?

Er zit een stevig appel in deze passage voor de opvoeder om jongeren voor te gaan in geloof:

- in kwetsbaarheid en bescheidenheid maar ook met overtuigingskracht en inzicht durven voorgaan;
- wijzen op de bakens die houvast kunnen bieden in de veelheid;
- voorbeeldgedrag waaruit de jongere afleidt waar de volwassene voor staat;
- maieuticus (vroedvrouw) zijn: het nieuwe in de jongere helpen ter wereld komen.
- Hoe kijk je naar dit appel?
- Zijn er mensen die dit in het verleden voor jou gedaan hebben? Wat leer je van hen?

Contouren voor een hedendaags jongerenpastoraat: Pastoraat als zorg om de ziel (p. 142-147)

Pastoraal is jongeren bij hun 'ziel' (als wat hen verbindt met hun oorsprong en bestemming) laten uitkomen en hen weerbaar maken tegenover wat hen daarvan vervreemd. Doel is 'de ziel niet te laten bezetten maar haar vrij en beweeglijk te houden voor het verrassende komen van God'.

- Zie je wat in deze omschrijving van pastoraal als 'zielzorg'?

Pastoraal als zielzorg wordt door de auteur wat verrassend verbonden met het welbekende schema van Cardijn: zien (in het kwetsbare verhaal van de jongere de Levende zien), oordelen (een houding van aandacht eerder dan van problematiseren), handelen (jongeren kans geven het heft in eigen handen te nemen).

- Lijkt dit een bruikbaar en inspirerend schema voor je pastoraal werk?

Aan het traditionele schema van zien-oordelen-handelen voegt het artikel nog een vierde dimensie toe: voedsel voor de ziel (gebed en reflectie, beelden, metaforen, verhalen).

- Hoe belangrijk is deze vierde dimensie voor jou?
- Kan ze naar jouw gevoel bijdragen om jongeren tot spirituele groei te brengen?

Openbaring wordt in deze passage 'riskant' genoemd. Als opvoeder moet je je wagen aan het levensperspectief van jongeren, zonder te weten waar dit je zal brengen maar vanuit de hoop dat deze weg vruchtbaar zal zijn.

- Ervaar jij 'zielzorg' vanuit dit perspectief ook als een riskant gebeuren?